

TRAUKSMES CELŠANA UN TRAUKSMES CĒLĒJU AIZSARDZĪBA

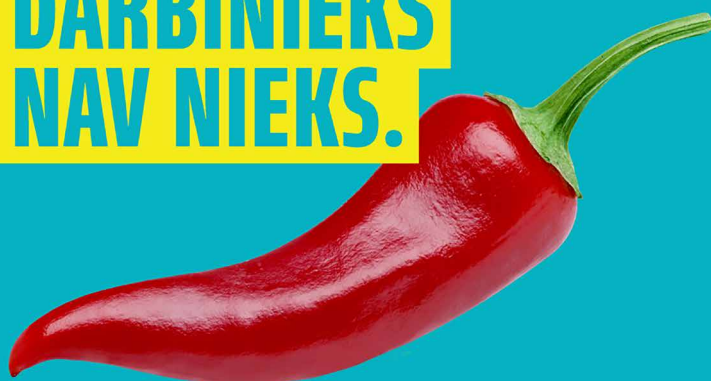
PĀRSKATS PAR 2024. GADU

Valsts kanceleja

Rīga 2025

**DARBINIEKS
NAV NIEKS.**

Saturs

Trauksmes celšana, vēršoties kompetentajās institūcijās	3
Trauksmes cēlēju aktivitāte	3
Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana	7
Trauksmes celšanas jomas	9
Trauksmes cēlēju kontaktpunkta darbība	11
Saņemto trauksmes cēlēju ziņojumu pārsūtīšana un saziņa trauksmes celšanas jautājumos	11
Atbalsts un konsultācijas trauksmes celšanas jautājumos	12
Trauksmes celšanas tīmekļvietnes attīstība	13
Iekšējo trauksmes celšanas sistēmu darbība	13
Izpratnes veicināšana un mācības par trauksmes celšanu	13
Trauksmes cēlēju aizsardzība	15
Konsultācijas par tiesību aizsardzību	15
Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem	15
2024. gada tiesvedības, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums	17
Administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā	18
Biedrību un nodibinājumu atbalsts	18
Trauksmes celšanas likuma "ex-post" izvērtējuma izstrāde	19
Sadarbība Eiropas Savienības ietvaros	20
Secinājumi	21

TRAUKSMES CELŠANA, VĒRŠOTIES KOMPETENTAJĀS INSTITŪCIJĀS

[Trauksmes celšanas likums](#) paredz vairākus mehānismus trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšanai, tostarp visvairāk izmantotā iespēja ir vērsšanās publiskā institūcijā, kura normatīvajos aktos ir noteikta par kompetento institūciju to jautājumu risināšanā, par ko ziņo trauksmes cēlējs.

Kompetentās institūcijas var būt dažādas valsts institūcijas – par konkrētu jomu atbildīgā iestāde, tiesībsardzības iestāde vai hierarhiski augstāka iestāde. Piemēram, par pārkāpumiem padotības iestādēs iespējams celt trauksmi nozares ministrijā, par pārkāpumiem ārstniecības iestādēs – veselības aprūpes uzraudzības iestādēs, par pārkāpumiem nodokļu jautājumos – Valsts ieņēmumu dienestā, par korupciju – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā.

Valsts kancelejas tīmekļvietnē ir pieejams **kompetento institūciju un to kontaktpersonu trauksmes celšanas jautājumos saraksts** www.trauksmescelejs.lv/kur-celt-trauksmi

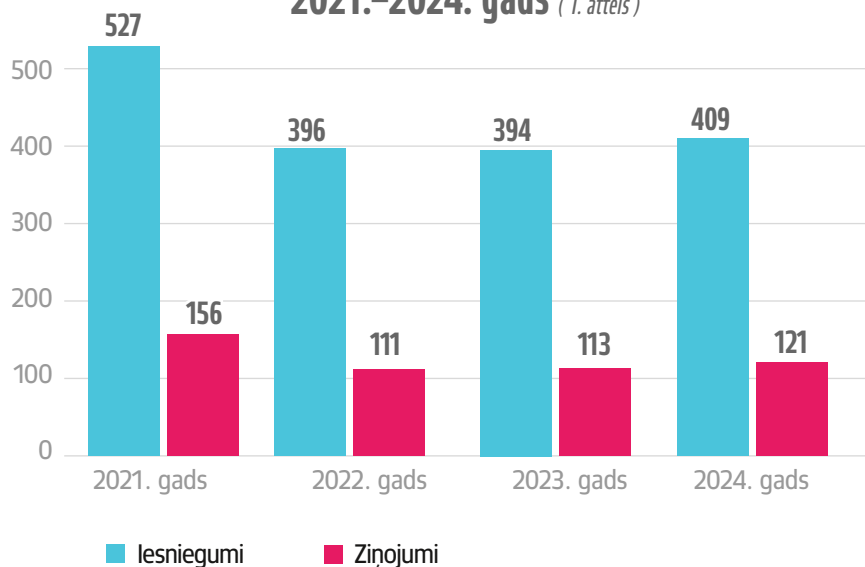
2025. gadā Valsts kanceleja ir apkopojusi datus par trauksmes cēlēju ziņojumiem, ko laikposmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim saņēmušas kompetentās institūcijas – ministrijas, to padotības iestādes, patstāvīgās un neatkarīgās iestādes, tiesībsardzības iestādes un pašvaldības.

Trauksmes cēlēju aktivitāte

2024. gadā iesniegumus, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi, saņēmušas **46 kompetentās institūcijas** – 39 valsts iestādes, 6 pašvaldības un 1 pašvaldības iestāde. 2024. gadā kompetentās institūcijas kopumā saņēmušas **409** iesniegumus, kas ir par 4 % vairāk nekā 2023. gadā.

Trauksmes cēlēja ziņojumu var iesniegt viena vai vairākas fiziskās personas kopīgi, ja katra persona ir guvusi informāciju par iespējamo pārkāpumu un ceļ trauksmi, balstoties uz savu pieredzi. Iesniedzot trauksmes cēlēja ziņojumu, katra fiziskā persona norāda savu vārdu, uzvārdu, kā arī apliecina sniegto informāciju ar parakstu. Līdz ar to trauksmes cēlēju skaits var būt lielāks nekā iesniegumu skaits.

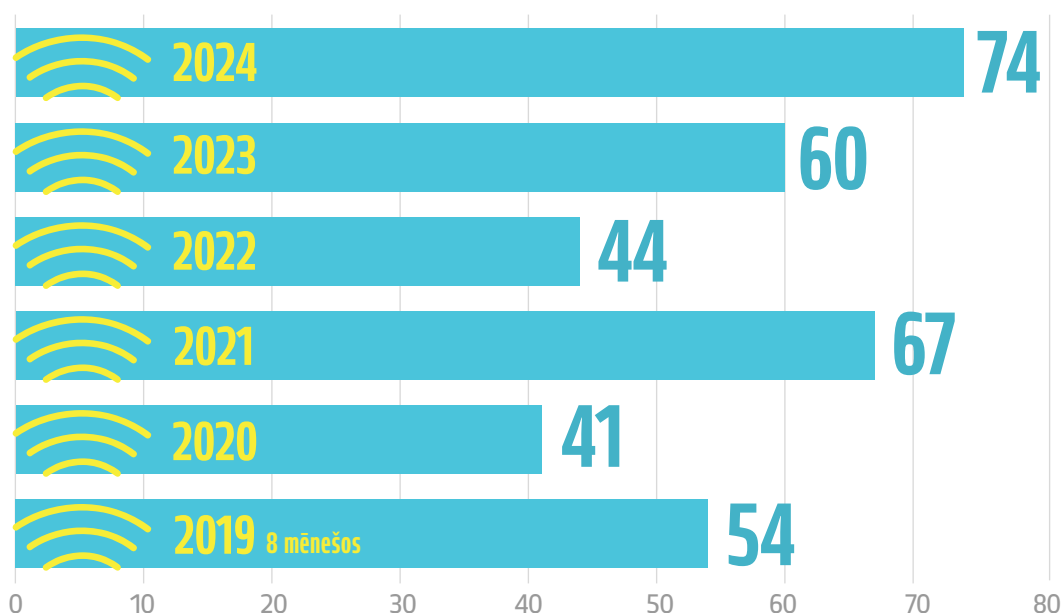
Iesniegumi, t. sk. trauksmes cēlēju ziņojumi 2021.–2024. gads (1. attēls)

2024. gadā kompetentās institūcijas saņēmušas **316 (77 %)** iesniegumus no personām, kas vēlējušās celt trauksmi, bet **93 (23 %)** tām pārsūtīja citas kompetentās institūcijas vai Trauksmes cēlēju kontaktpunkts. Laikā, kopš ir pieņemts Trauksmes celšanas likums, šis sadalījums ir bijis līdzīgs no gada uz gadu. Secināms, ka vairāk nekā divas trešdaļas iedzīvotāju pareizi izvēlas kompetento institūciju, kur vērsties, un arvien retāk nepieciešams pārsūtīt iesniegumu pēc piekritības.

Pakāpeniski pieaug interese iesniegt trauksmes cēlēju ziņojumus elektroniski. 2024. gadā vienotajā trauksmes celšanas tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv tika iesniegti **74** trauksmes cēlēju ziņojumi. Tas ir lielākais skaits vienā gadā kopš tīmekļvietnes izveidošanas, turklāt pēdējos trijos gados šis skaits pieaug. 2024. gadā tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv par pārkāpumiem visbiežāk tika ziņots Kultūras ministrijai, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, Valsts darba inspekcijai un Aizsardzības ministrijai.

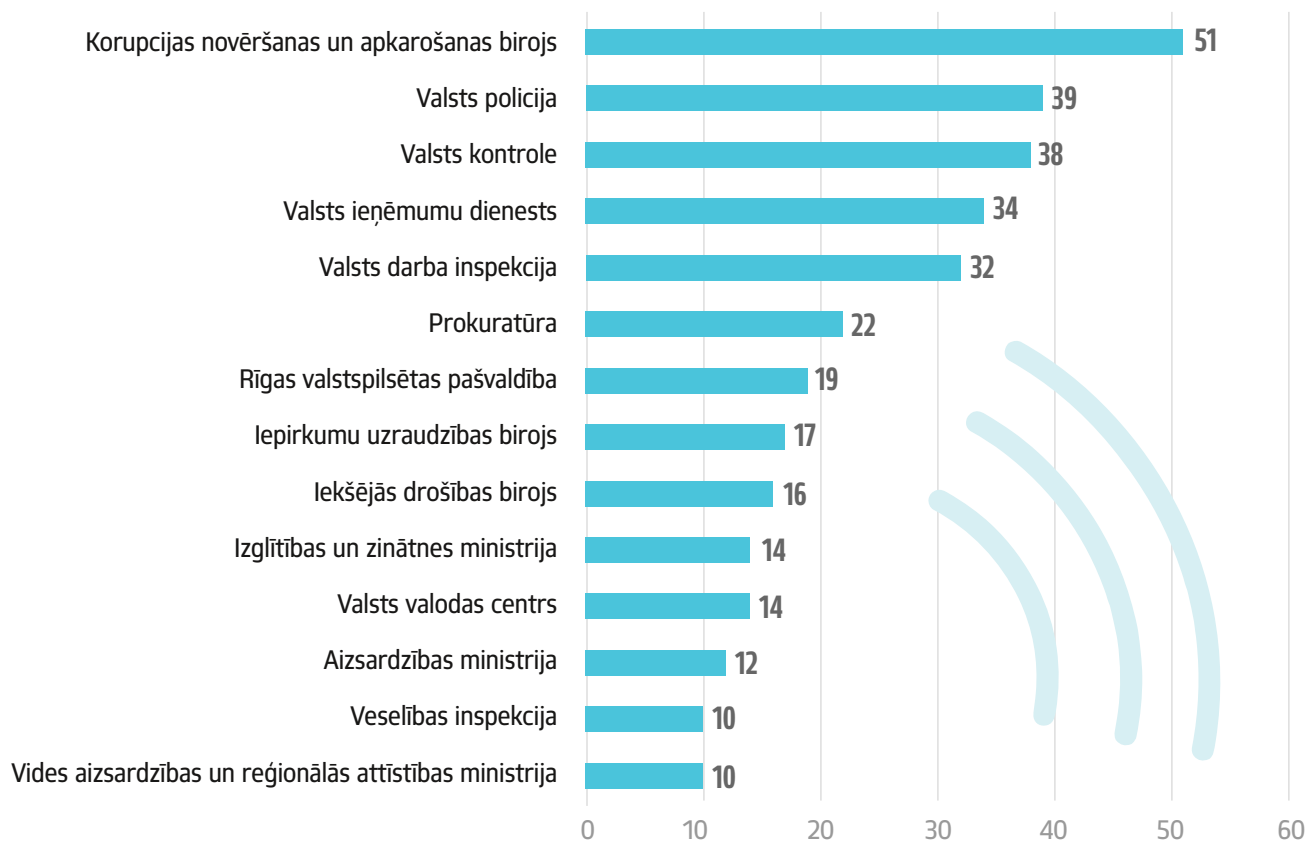
Tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv elektroniski iesniegtie trauksmes cēlēju ziņojumi 2019. - 2024. gads (2. attēls)

2024. gadā visvairāk iesniegumu saņēma **Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs** (turpmāk – KNAB) (**51** iesniegums), **Valsts policija** (**39** iesniegumi) un **Valsts kontrole** (**38** iesniegumi). 2023. gadā visvairāk iesniegumu saņēma KNAB, Valsts policija un Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

Kompetentās institūcijas, kas saņēmušas visvairāk iesniegumu*

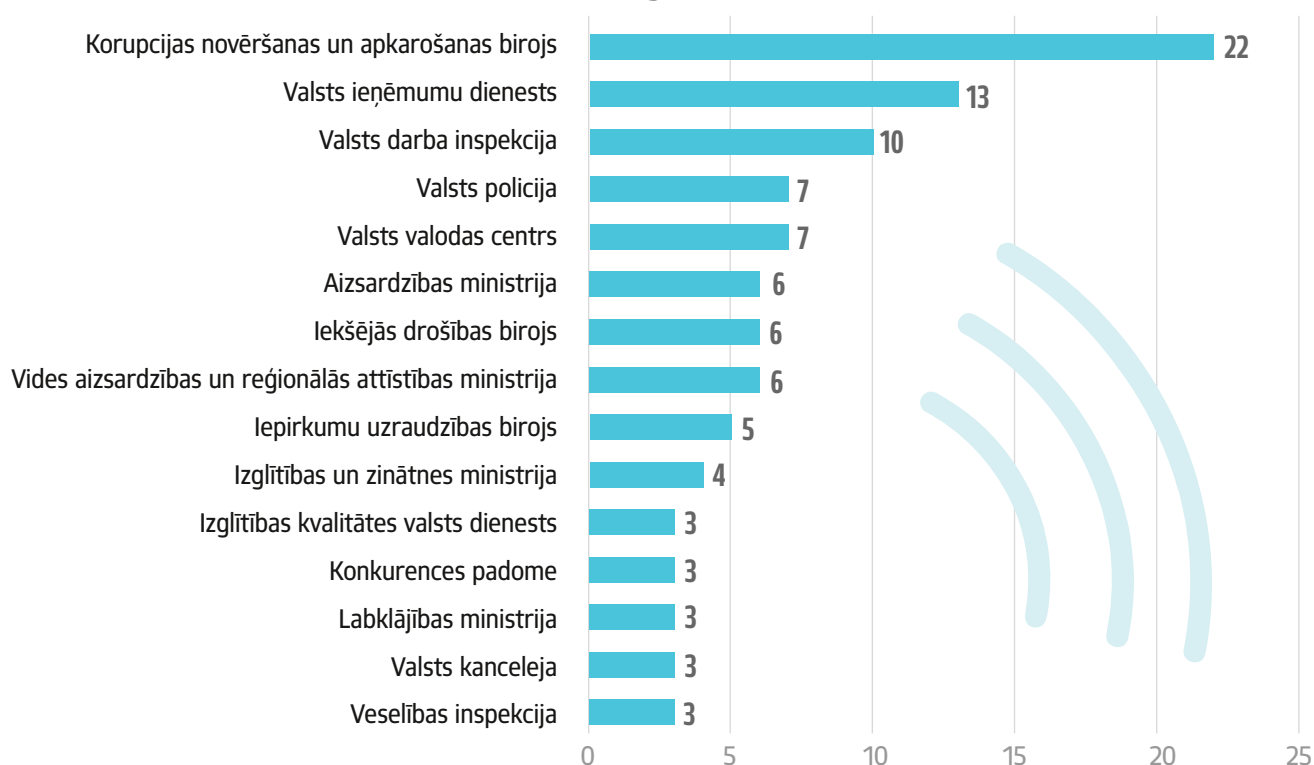
2024. gads (3. attēls)

* Kompetentās institūcijas, kuras saņēmušas 10 vai vairāk iesniegumus, kas noformēti kā trauksmes cēlēju ziņojumi.

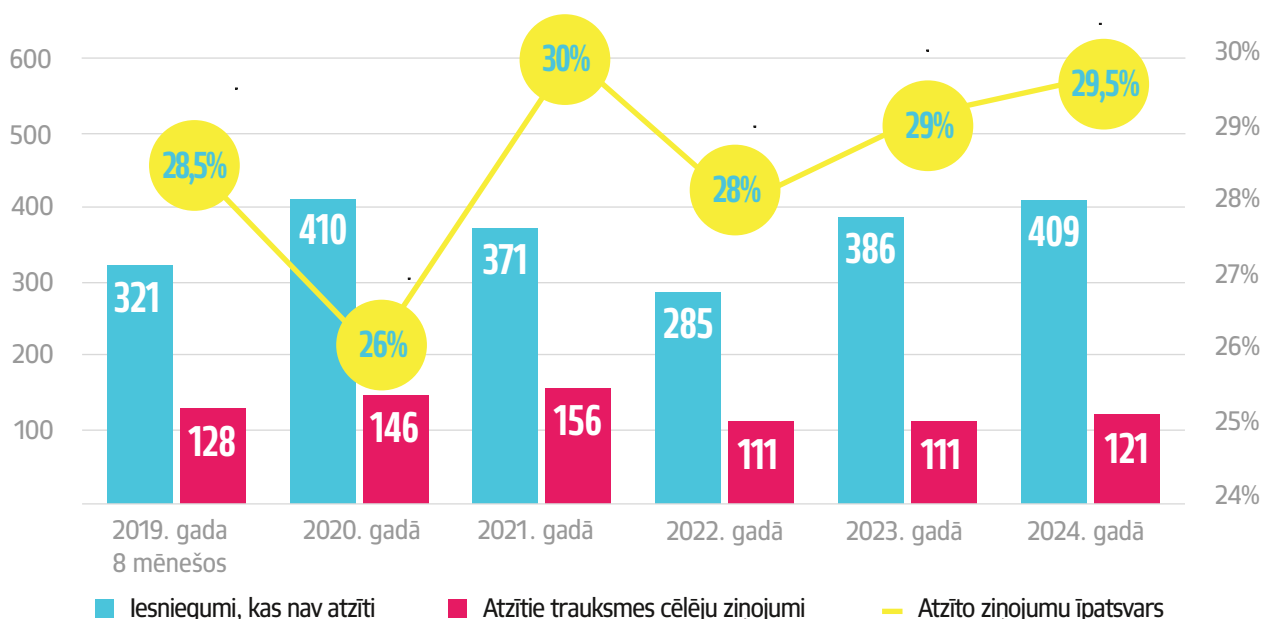
2024. gadā par trauksmes cēlēju ziņojumu tika atzīts 121 iesniegums, kas ir par 9 % vairāk nekā 2023. gadā, kad par trauksmes cēlēju ziņojumiem tika atzīti 111 iesniegumi. Kopumā 2024. gadā tika saņemti 409 iesniegumi, no kuriem **117** tika atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem, savukārt 4 vispārīgā kārtā saņemti iesniegumi tika pārkvalificēti par trauksmes cēlēju ziņojumiem.

Institūcijas, kuras saņēmušas visvairāk iesniegumu, kas atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem 2024. gads (4. attēls)

Ik gadu aptuveni divas trešdaļas iesniegumu netiek atzītas par trauksmes cēlēju ziņojumiem – 2024. gadā **275** iesniegumi, 2023. gadā – 245 iesniegumi. 2024. gadā tādas kompetentās institūcijas kā Valsts kontrole, Valsts policija, KNAB, Valsts ieņēmumu dienests un Valsts darba inspekcija daudzus iesniegumus neatzina par trauksmes cēlēju ziņojumiem, jo tie neatbilda kādai no Trauksmes celšanas likumā noteiktajām pazīmēm, proti, informācija bija saistīta ar privātām interesēm, skāra individuālu strīdu (tikai konkrēto iesniedzēju skaroša situācija) vai bija anonīma. Piemēram, iestādes apmeklētāja (klienta) sūdzība par iestādes darbinieku, personas sūdzība par tās nodevu vai nodokļu maksājumu nav trauksmes celšana. Šādi iesniegumi tiek izskatīti vispārējā kārtībā.

Trauksmes cēlēju ziņojumu īpatsvars 2019.–2024. gadā (5. attēls)

Turpmāk apkopoti dati par 2024. gadā trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanu kompetentajās institūcijās – par ziņojuma izskatīšanas veidu, rezultātu un jomām.

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšana

Pamatojoties uz trauksmes cēlēju ziņojumiem, ir pieaudzis administratīvo pārkāpumu procesu un disciplinārlietu skaits. 2024. gadā, izvērtējot informāciju trauksmes cēlēju ziņojumos, kompetentās institūcijas uzsāka **3** kriminālprocesus, **17** administratīvo pārkāpumu procesus un **4** disciplinārlietas. Pārējos gadījumos veiktas uzraugošo, kontrolējošo un revīzijas institūciju pārbaudes vai cita veida pārbaudes atkarībā no pārkāpuma, piemēram, dienesta pārbaude vai minētās informācijas dokumentāra pārbaude.

Trauksmes cēlēju ziņojumu
IZSKATĪŠANAS VEIDI 2021.–2024. gads (1. tabula)

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas veidi	Kopējais skaits			
	2024. gadā	2023. gadā	2022. gadā	2021. gadā
Kriminālprocess	3	4	0	5
Administratīvā pārkāpuma process	17	13	14	18
Disciplinārlieta	4	0	2	1
Uzraudzības, kontroles vai revīzijas institūciju pārbaudes	18	38	15	32
Citas darbības (dokumentu pārbaude, informācijas pieprasījums, klātienes pārbaude, resoriskā pārbaude, dienesta pārbaude, pārbaude saistībā ar kompetentās institūcijas atteikumu u. c.)	86	53	63	61
Trauksmes cēlēja informācijas iekļaušana esošajā lietā	0	10	3	8

Ziņojumu izskatīšanas iznākums ir atkarīgs no pārkāpuma veida un pārbaudes – tie var būt ieteikumi, atbildības izvērtēšana vai sods par pārkāpumu. 2024. gadā būtiski audzis to gadījumu skaits, kad piemērota atbildība, proti, persona saukta pie atbildības vai tai uzlikts sods. **19 gadījumos** (16 % iesniegumu, kas atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem) **piemērota atbildība**. Salīdzinot ar iepriekšējiem trim gadiem, **būtiski pieaudzis tiesību normu pārkāpumu skaits (21 gadījums)**.

Pamatojoties uz trauksmes cēlēju ziņojumiem, 2024. gadā, līdzīgi kā 2023. gadā, ir pabeigti **12** administratīvo pārkāpumu procesi, kā arī ir vairāk pabeigto disciplinārlietu.

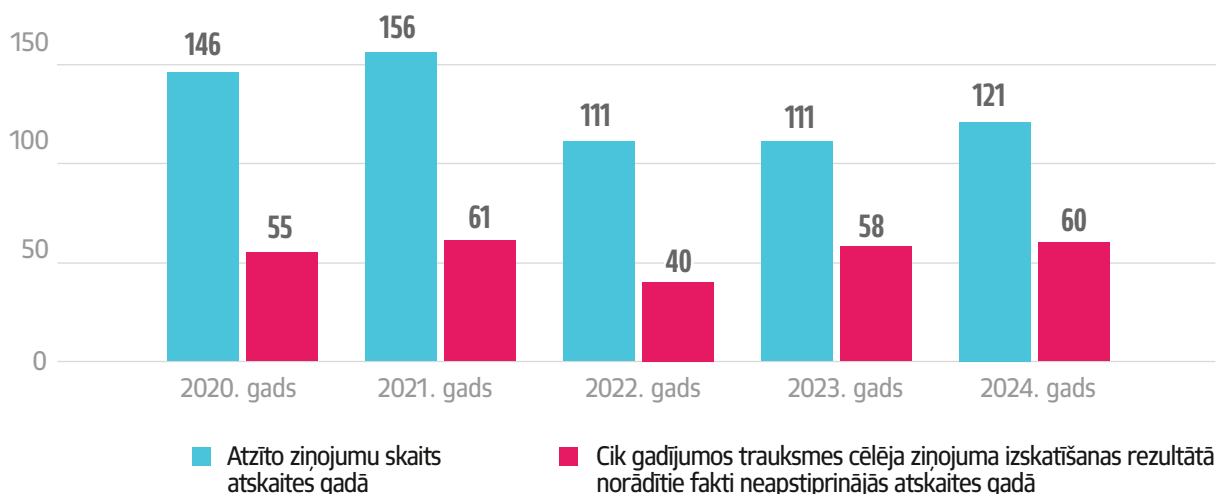
Secināms, ka nostiprinās trauksmes celšanas preventīvā loma, uzlabojot pārvaldību un tiesiskumu. Pieaudzis to gadījumu skaits, kad uzņēmumam vai iestādei tiek sniegti ieteikumi, kā arī novērsti pārkāpumi, uz kuriem norādījis trauksmes cēlējs, un veikti uzlabojumi. Vairākos gadījumos trauksmes cēlēja informācija tiks izmantota, plānojot turpmāku uzraudzību, revīzijas. Visu informāciju par trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas iznākumu skatīt šā pārskata 2. tabulā.

Trauksmes cēlēju ziņojumu IZSKATĪŠANAS IZNĀKUMS 2021.–2024. gads (2. tabula)

Trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas rezultāti	Kopējais skaits			
	2024. gadā	2023. gadā	2022. gadā	2021. gadā
Kriminālprocess nodots nākamajai instancei	0	0	0	0
Pabeigti administratīvo pārkāpumu procesi	12	12	7	16
Pabeigta disciplinārlieta	3	0	1	0
Piemērota atbildība (uzlikts sods)	19	9	3	3
Konstatēts tiesību normu pārkāpums	21	10	6	17
Konstatēts ētikas vai profesionālo normu pārkāpums	5	1	5	2
Novērsti pārkāpumi/atrisināta trauksmes cēlēja norādītā problēma	19	9	13	13
Veikti uzlabojumi trauksmes cēlēja norādītajā jautājumā	15	5	5	10
Sniegti ieteikumi uzņēmumam/iestādei	18	14	17	12
Pārsūtīts izvērtēšanai citai institūcijai	9	14	11	26
Norādītie fakti pārbaudē nav apstiprinājušies	60	58	40	61

Lai arī kopumā daudzos gadījumos trauksmes cēlēju ziņojumi ir pamatoti un palīdz novērst pārkāpumus, **2024. gadā 50 % gadījumu trauksmes cēlēju ziņojumos norādītie iespējamie pārkāpumi pārbaudē neapstiprinājās**. Līdzīga tendence tika novērota arī iepriekšējos gados. 2024. gadā ne visi trauksmes cēlēju ziņojumos norādītie fakti apstiprinājās, bet daļa sniegtās informācijas bija noderīga. Ja pārkāpumi tomēr netiek konstatēti, trauksmes cēlējam tiek sniegts skaidrojums par tiesisko regulējumu un ieteikumi turpmākai rīcībai.

Gadījumu īpatsvars, kad trauksmes cēlēju ziņojumos norādītie fakti nav apstiprinājušies 2020.–2024. gads (6. attēls)

Izvērtējot trauksmes cēlēju ziņojumu ietekmi un to veicinātās pārmaiņas sabiedrībā, konstatējams, ka 2024. gadā trauksmes cēlji vērsuši uzmanību uz pārkāpumiem darba vidē dažādās nozarēs un jomās un ir panākti šādi iznākumi – no amata atbrīvota kādas iestādes vadība un darbinieks, vairota studiju vides drošība, novērsti trūkumi personāla plānošanas un atlases procesā, kā arī mazināta konfliktsituāciju iespējamība, atklāti trūkumi iekšējā informācijas apritē un komunikācijā. Tāpat konstatēti citi pārkāpumi, kas veicinājuši pārmaiņas darba vidē, – konstatēta un novērsta prettiesiska rīcība ar pašvaldības finanšu līdzekļiem un mantu, uzlabota finanšu kontrole, novērsti darba laika uzskaites un IT drošības riski, atklāti pārkāpumi publisko iepirkumu jomā, izteikts aizrādījums par ētikas normu neievērošanu, pārrēķināta un izmaksāta atlīdzība, nav nodrošināta minimālā alga, darba devējam uzdots novērtēt darba vides riskus un iepazīstināt ar tiem darbiniekus, nav savlaicīgi reģistrēti jauni darbinieki, kas ietekmē valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa nomaksu, konstatēta nodarbināšana bez rakstveidā noslēgtiem darba līgumiem, sniegti ieteikumi nodrošināt informācijas atklātību un caurskatāmību par pašvaldības budžeta līdzekļu izlietojumu, konstatēts darbinieku valsts valodas lietojuma neatbilstība prasībām.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīva (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (turpmāk – Direktīva 2019/1937), ietver prasību apkopot datus par nodarīto finanšu kaitējumu, tā novērtējumu un summām, kas atgūtas pēc izmeklēšanas un tiesvedības. Izskatot 2024. gada trauksmes cēlēju ziņojumus, finanšu kaitējums nav konstatēts, turpretim 2023. gadā konstatētais finanšu kaitējums Latvijā bija 451 379 *euro*, 2022. gadā – 190 849 *euro*.¹

Trauksmes celšanas jomas

2024. gadā visvairāk ziņojumu saņemts par pārkāpumiem publiskajā sektorā – par amatpersonu prettiesisku rīcību, par rīcību ar publiskajām finansēm un mantu, par publiskajiem iepirkumiem, turpretim privātajā sektorā – par nodokļu nemaksāšanu, darba drošību, būvniecību. Ziņojumi bijuši arī par sabiedrības veselību, krāpšanu.

Ir jomas, kurās ir maz trauksmes celšanas gadījumu, piemēram, Direktīvā 2019/1937 norādītās jomas.

Ir maz ziņojumu par pārtikas un produktu drošību, kā arī patērētāju tiesībām (piemēram, par negodīgu un nelikumīgu ražošanas, importa vai izplatīšanas praksi, nedrošiem un videi kaitīgiem produktiem).

Ne 2023. gadā, ne 2024. gadā kompetentās institūcijas nav saņēmušas trauksmes cēlēju ziņojumus par finanšu un kapitāla tirgus sektoru, ja vien nav bijusi saistība ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas, terorisma un proliferācijas finansēšanas jomu.

Trauksmes celšanas likuma 3. pantā minētas **22** jomas, kas ietver arī **10** Direktīvas 2019/1937 2. pantā minētās jomas. Vienlaikus Trauksmes celšanas likums paredz, ka trauksmi iespējams celt arī par jebkuru citu pārkāpumu. 3. tabulā sniegta informācija par ziņojumu skaitu Trauksmes celšanas likumā un Direktīvā 2019/1937 minētajās jomās, kā arī norādīts, cik reižu trauksme celta par pārkāpumiem citās jomās.

¹ Kaitējums konstatēts un aprēķināts lietās, kuras saistītas ar trauksmes celšanu nodokļu samaksas jomā.

Pārkāpumu jomas trauksmes cēlēju ziņojumos 2024. gads (3. tabula)

Pārkāpumu jomas, par kurām saņemts trauksmes cēlēja ziņojums	Ziņojumu skaits
Amatpersonu prettiesiska darbība	30
Publiskas personas finanšu līdzekļu vai mantas izšķērdēšana	16
Izvairīšanās no nodokļu nomaksas	11
Pārkāpumi publisko iepirkumu jomā	9
Pārkāpumi sabiedrības veselības jomā	6
Pārkāpumi darba drošībā	4
Korupcija	4
Krāpšana (izņemot krāpšanu un citu nelikumīgu rīcību, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses)	3
Pārkāpumi būvniecības drošībā	2
Pārkāpumi konkurences tiesībās un komercdarbības atbalsta noteikumos	2
Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, terorisma un proliferācijas finansēšana	2
Vides drošības apdraudējums, tostarp rīcība, kas ietekmē klimata pārmaiņas	2
Cilvēktiesību pārkāpumi	1
Krāpšana un cita nelikumīga rīcība, kas apdraud Eiropas Savienības finanšu intereses (Līguma par Eiropas Savienības darbību 325. pants)	1
Pārkāpumi patērētāju tiesību aizsardzības jomā	1
Pārkāpumi privātās dzīves un personas datu aizsardzības jomā, tīkla un informācijas sistēmu drošības jomā	1
Pārkāpumi citās jomās*	37
Kopā	132

* Pārkāpumi jomās, kas nav īpaši izceltas Trauksmes cēlšanas likuma 3. pantā vai direktīvas 2019/1937 2. pantā.

Plašāka statistika par 2019.–2023. gadu pieejama <https://trauksmescelejs.lv/statistika> un <https://www.mk.gov.lv/lv/qada-parskats-par-trauksmes-celsanu>.

TRAUKSMES CĒĻU KONTAKTPUNKTA DARBĪBA

Trauksmes cēļu kontaktpunktā laikposmā **no 2024. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim** kopumā saņemti un lietvedības sistēmas trauksmes celšanas reģistrā reģistrēti 34 dokumenti:

- **28** iesniegumi, kas noformēti kā trauksmes cēļa ziņojumi;
- **3** vēstules, kas satur sūdzības par nesniegtām atbildēm trauksmes cēļam vai par sekām trauksmes cēļam pēc ziņojuma iesniegšanas;
- **3** dokumenti, kas satur citu informāciju.

Saņemto trauksmes cēļu ziņojumu pārsūtīšana un saziņa trauksmes celšanas jautājumos

Viena no Trauksmes cēļu kontaktpunkta funkcijām ir saņemto ziņojumu pārsūtīšana kompetentajām institūcijām, par to informējot trauksmes cēļu. 2024. gadā **pārsūtīti 16 iesniegumi**, kas noformēti kā trauksmes cēļa ziņojumi. Minētie iesniegumi pārsūtīti šādām kompetentajām institūcijām: Izglītības un zinātnes ministrijai, KNAB, Kultūras ministrijai, Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam, Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei, Bērnu aizsardzības centram, Tiesībsarga birojam, Valsts ieņēmumu dienestam, Valsts darba inspekcijai, Rīgas valstspilsētas pašvaldībai, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībai, Labklājības ministrijai, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijai, Valsts kontrolei, Konkurences padomei, Valsts vides dienestam un Valsts valodas centram.

Valsts kancelejā kā kompetentajā institūcijā 2024. gadā tika **izskatīti 3** trauksmes cēļu ziņojumi (faktiskais iesniedzēju skaits bija lielāks).

Trauksmes cēļu kontaktpunktā 2024. gadā saņemtajos un pārsūtītajos ziņojumos tika sniegta informācija par šādiem pārkāpumiem:

- amatpersonas prettiesiska, neētiska vai apšaubāma rīcība, publiski izteikumi;
- neefektīva valsts līdzekļu izmantošana;
- dažādi darba organizācijas un pārvaldības pārkāpumi publiskā sektora iestādēs;
- bērnu tiesību pārkāpumi;
- pārkāpumi pašvaldību izglītības iestādēs;
- fiktīva nodarbinātība un izvairīšanās no nodokļu nomaksas;
- pārkāpumi būvniecības drošībā;
- pārkāpumi veselības aprūpē;
- pārkāpumi atbildības noteikšanā un informācijas publiskošana par atbildību;
- emocionālā vardarbība;
- pārkāpumi sadzīves atkritumu apsaimniekošanā pašvaldībās, tostarp vides apdraudējums;
- valsts valodas lietošanas pārkāpumi skolā;
- pārkāpumi valstij piederoša uzņēmuma pārvaldībā.

Vairāki iesniegumi nebija balstīti darba vidē, tie bija par privātu strīdu, bērna izglītību, novēroto pašvaldībā, attieksmi pret klientu valsts pārvaldes iestādē. Uz šiem iesniegumiem sniegta atbilde un skaidrojums, kur iesniedzama sūdzība.

2024. gadā, līdzīgi kā 2023. gadā, saņemti **4 anonīmi iesniegumi**. Iesniegumi bija pamatoti, un tos bija iespējams izskatīt. Tas norāda, ka arī anonīmai ziņošanai, ir potenciāls.

2024. gadā Trauksmes cēlēju kontaktpunkts sagatavoja un nosūtīja **45** vēstules, tostarp pārsūtīšanas vēstules institūcijām (lielākā daļa) un atbildes vēstules iedzīvotājiem.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkts administrē e-pastu trauksme@mk.gov.lv. Tas ir kanāls saziņai trauksmes celšanas jautājumos, tai skaitā ziņojumu iesniegšanai un saziņai ar kompetentajām institūcijām. Galvenokārt šajā e-pastā tiek saņemta informācija par kontaktpersonu izmaiņām (informācija publicēta <https://trauksmescelejs.lv/kur-celt-trauksmi>).

Atbalsts un konsultācijas trauksmes celšanas jautājumos

Pa tālruni konsultēta 81 persona, un tas aizņēmis **12 h 35 min**. Kompetento institūciju kontaktpersonas konsultējušās par saņemto ziņojumu virzību un atbildi sniegšanu, privātpersonas – par ziņojumu iesniegšanu, izvērtēšanu vai savu interešu aizsardzību, ja iesniegts trauksmes cēlēja ziņojums. 2024. gadā daudz vianu bija par seksuālās aizskaršanas skandālu mācību iestādēs.

Trauksmes cēlēju kontaktpunkta konsultācijas pa tālruni (4. tabula)

2021. gads	148 personas
2022. gads	123 personas
2023. gads	128 personas
2024. gads	81 persona

Trauksmes celšanas likuma 7. pantā noteikts pienākums sniegt atgriezenisko saiti šādos gadījumos:

1. Pēc tam kad saņemts iesniegums, kas noformēts kā trauksmes cēlēja ziņojums, institūcija nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā nosūta trauksmes cēlējam ziņojuma saņemšanas apstiprinājumu, ja vien trauksmes cēlējs nav norādījis, ka šādu apstiprinājumu nevēlas saņemt;
2. Pēc tam kad saņemts iesniegums, kas noformēts kā trauksmes cēlēja ziņojums, institūcija nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā izvērtē ziņojuma pirmšķietamo atbilstību šajā likumā noteiktajām trauksmes celšanas pazīmēm, kā arī pieņem lēmumu par iesnieguma atzīšanu vai neatzīšanu par trauksmes cēlēja ziņojumu. Par pieņemto lēmumu institūcija informē trauksmes cēlēju triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas, ja vien trauksmes cēlējs nav norādījis, ka šādu lēmumu nevēlas saņemt;
3. Ja saņemtais iesniegums nav institūcijas kompetencē, tā septiņu dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas pārsūta iesniegumu izskatīšanai pēc piekritības un informē par to trauksmes cēlēju;
4. Par trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas gaitu trauksmes cēlēju informē ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad iesniegums atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu;
5. Pēc tam kad trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana ir pabeigta, institūcija informē trauksmes cēlēju par konstatētajiem faktiem un pieņemto lēmumu vai veiktajām darbībām.

TRAUKSMES CELŠANAS TĪMEKĻVIETNES ATTĪSTĪBA

Valsts kancelejas izveidotajā vienotajā tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv ir publicēta informācija par trauksmes celšanu un kompetentajām institūcijām, kā arī ir iespēja iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu. Valsts kanceleja uztur tīmekļvietni un atjauno tās saturu.

Tīmekļvietnē iespējams iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu elektroniski, izmantojot valsts pārvaldes pakalpojumu portāla [Latvija.lv](https://latvija.lv) autentifikācijas moduli (nav nepieciešams elektroniskais paraksts). Tīmekļvietnē trauksmescelejs.lv ik gadus pieaug saņemto iesniegumu skaits.

2024. gadā Valsts kanceleja regulāri aktualizēja tīmekļvietnē pieejamo informāciju par kompetentajām institūcijām. No kompetentajām institūcijām saņemto informāciju Valsts kanceleja publicē sadaļā <https://trauksmescelejs.lv/kur-celt-trauksmi>.

Minētajā tīmekļvietnes sadaļā vienkopus atrodama pamatinformācija par kompetentajām institūcijām – valsts pārvaldes, valstspilsētu un novadu iestādēm, kā arī valsts kapitālsabiedrībām. Sikāka informācija atrodama konkrētās iestādes vai uzņēmuma tīmekļvietnē. 2024. gadā tīmekļvietni Valsts kanceleja papildināja ar **informāciju par virkni valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām.**

IEKŠĒJO TRAUKSMES CELŠANAS SISTĒMU DARBĪBA

Trauksmes celšanas likumā noteikts pienākums veidot iekšējās trauksmes celšanas sistēmas gan publiskajā, gan privātajā sektorā. Iekšējā trauksmes celšanas sistēma ir iespēja organizācijai laikus gūt informāciju par iespējamo pārkāpumu un novērst to, veicinot darbinieku uzticēšanos un uzlabojot darba vidi. Svarīga ir ne tikai formāla iekšējās trauksmes celšanas sistēmas izveide, bet arī darbinieku informēšana un iedrošināšana to izmantot. Saņemot trauksmes cēlēja ziņojumu iekšējā trauksmes celšanas sistēmā, ir svarīgi to izskatīt pēc būtības un sniegt atgriezenisko saiti atbilstoši Trauksmes celšanas likuma 7. pantam.

IZPRATNES VEICINĀŠANA UN MĀCĪBAS PAR TRAUKSMES CELŠANU

Mācību praktikumi trauksmes celšanas jautājumos

2024. gada 8. un 15. novembrī Valsts administrācijas skolā klātienē notika divi mācību praktikumi trauksmes celšanas jautājumos. Tie ietvēra gan teorētisko, gan praktisko daļu. Teorētiskajā daļā tika apgūti šādi jautājumi:

- trauksmes celšanas pazīmes;
- trauksmes cēlēja ziņojuma saņemšana, reģistrācija, aprīte;
- trauksmes cēlēja identitātes aizsardzības nozīme;
- pseidonimizācijas mērķis, kārtība;
- atbilde trauksmes cēlējam;
- trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšana pēc būtības;
- nelabvēlīgu seku veidi.

Praktiskajā nodarbībā tika risināts mācībām pielāgots gadījums par pārkāpumu publisko iepirkumu un korupcijas jomā, balstoties uz reāliem notikumiem.

Praktikumus apguva Trauksmes celšanas likuma izpratnē atbildīgās personas un kontaktpersonas.²

² Vairāk informācijas: <https://www.vas.gov.lv/lv/jaunums/macibu-praktikums-trauksmes-celšanas-jautajumos>

E-kursa "Trauksmes celšana" izstrāde

2024. gadā Valsts kanceleja, balstoties uz Īrijas pieredzi, sagatavoja mācību konceptu.

Uz mācību koncepta pamata Valsts administrācijas skolā 2024. gada rudenī un ziemā noritēja darbs pie e-kursa "Trauksmes celšana" 4 mācību moduļu izstrādes.

Mācību modulis	Mērķauditorija
1. modulis: Trauksmes celšanas pamati (ievadkurss)	Atbildīgās personas, kontaktpersonas Citi valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs nodarbinātie
2. modulis: Trauksmes cēlēju ziņojumu apstrāde (padziļinātais kurss, praktiskais kurss)	Atbildīgās personas, kontaktpersonas Citi valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs nodarbinātie
3. modulis: Trauksmes celšanas likuma piemērošanas iekšējā kārtība	Kompetentās institūcijas Citi interesenti
4. modulis: Trauksmes cēlēja ziņojuma iesniegšana un aizsardzības garantijas	Ikviena persona, kas vēlas sagatavot trauksmes cēlēja ziņojumu

Avots: BDA pēc Valsts administrācijas skolas pasūtījuma

Mācības būs pieejamas 2025. gadā Valsts administrācijas skolā. Vairāk informācijas: <https://www.vas.gov.lv>.

TRAUKSMES CĒLĒJU AIZSARDZĪBA

Trauksmes cēlēju aizsardzības mērķis ir nodrošināt, lai netiktu izpausta trauksmes cēlēja identitāte un trauksmes cēlējam nerastos nelabvēlīgas sekas trauksmes celšanas dēļ.

Katru gadu tiek fiksēti gadījumi, kad trauksmes cēlējiem rodas nelabvēlīgas sekas trauksmes celšanas dēļ. Līdz šim nav saņemta informācija par gadījumiem, kad sekas būtu radušās trauksmes cēlēja radniekam vai saistītajai personai.

Konsultācijas par tiesību aizsardzību

Saskaņā ar Trauksmes celšanas likumu konsultācijas par savu tiesību aizsardzību ir viena no trauksmes cēlēja aizsardzības garantijām. Pienākumu sniegt konsultācijas par tiesību aizsardzību trauksmes cēlējiem likums nosaka divām iestādēm:

- Valsts kancelejas Trauksmes cēlēju kontaktpunktam;
- Valsts darba inspekcijai.

2024. gadā Valsts kancelejas Trauksmes cēlēju kontaktpunkts sniedza **2 atbildes** un Valsts darba inspekcija – **3 konsultācijas** par trauksmes cēlēja aizsardzību, rodoties nelabvēlīgām sekām trauksmes celšanas dēļ.

Trauksmes cēlēji var saņemt konsultācijas arī **pie tās kompetentās institūcijas kontaktpersonas, kurā celta trauksme**.

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem

Tiesu administrācija³ 2024. gadā saņēmusi 2 juridiskās palīdzības pieprasījumus. Juridiskā palīdzība piešķirta 1 gadījumā. Juridiskās palīdzības pieprasījumi saņemti kopš 2020. gada. Pieprasījumu skaits no gada uz gadu ir mainīgs, pērn tas ir sarucis.

Lietā, kurā tika piešķirta valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība, Tiesu administrācija sniedza juridiskās konsultācijas darba tiesību jautājumā (2 h). Mērķis bija noskaidrot prasības priekšmetu attiecībā uz trauksmes cēlējam radītajām sekām un to novēršanu. Sniedzot juridisko palīdzību, tika konstatēts, ka spriedums civillietā ir stājies spēkā un nav pārsūdzams. Līdz ar to šīs lietas ietvaros izskatītie jautājumi vairs nav pārskatāmi, turklāt ir iestājies Darba likumā noteiktais noilguma termiņš prasības celšanai darba tiesiskajos jautājumos. Personai tika izskaidrots, ka attiecībā uz advokāta izdevumiem ir tiesības celt atsevišķu prasību, kā arī ieteikts vispirms mēģināt atrisināt šo jautājumu ārpus tiesas kārtībā, iesniedzot iesniegumu par advokāta izdevumu atlīdzināšanu. Saņemot negatīvu spriedumu, personai būs iespējams vērsties tiesā ar prasības pieteikumu. Tāpat tika norādīts, ka personai varētu būt iespēja celt prasību par goda un cieņas aizskaršanu, taču, lai būtu pamats vērsties tiesā, ir jāiegūst pierādījumi, kas apliecina minētos apstākļus. Turpmāku juridisko palīdzību lietā persona nelūdza.

Savukārt otrs pieprasījums bija saistīts ar trauksmes cēlēja vēlmi tiesas ceļā atsaukt godu un cieņu aizskarošas ziņas. Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 6. panta 10. punktu juridisko palīdzību atsaka, ja tā attiecas uz prasību par goda un cieņas aizskaršanu. Līdz ar to administrācija atteica piešķirt juridisko palīdzību.

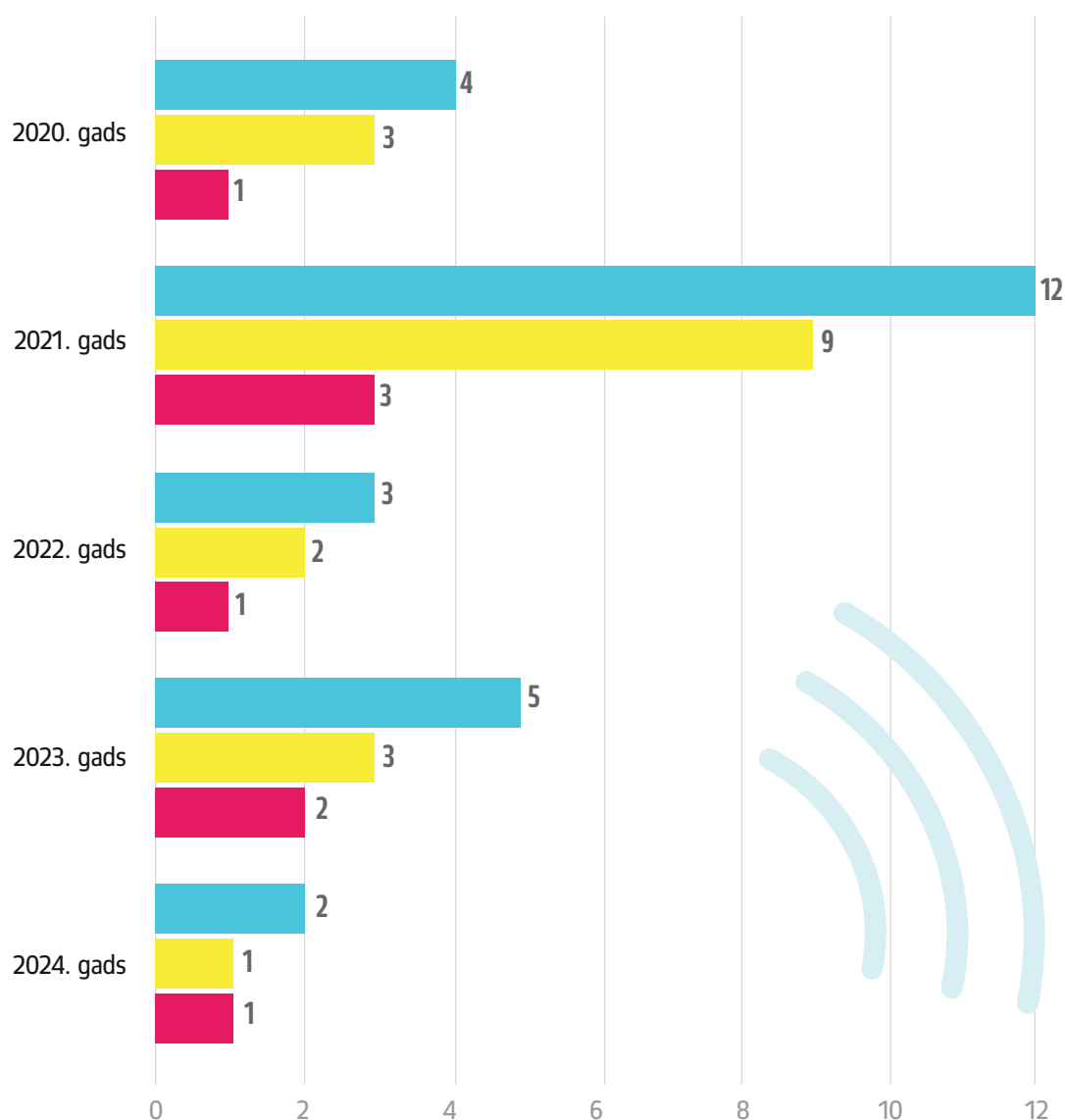
³ Ar 2024. gadu Juridiskās palīdzības administrācijas funkcijas pārņēma Tiesu administrācija.

Juridiskās palīdzības veidi:

- juridiskās konsultācijas,
- procesuālo dokumentu sagatavošana,
- juridiskās palīdzības sniegšana tiesā.

Kopš ir stājies spēkā Trauksmes celšanas likums, saņemti **26** pieprasījumi pēc juridiskās palīdzības. **18** gadījumos juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem tika piešķirta.

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība trauksmes cēlējiem 2020.–2024. gads (8. attēls)

■ Saņemtie pieprasījumi

■ Piešķirta juridiskā palīdzība

■ Atteikta juridiskā palīdzība

Avots: Tiesu administrācija

2024. GADA TIESVEDĪBAS, KURĀS PIEMINĒTS TRAUKSMES CELŠANAS LIKUMS

Saskaņā ar Tiesu administrācijas informāciju par tiesu nolēmumiem, kuros ir atsauce uz Trauksmes celšanas likumu, kā arī minētas trauksmes cēlējām radītās nelabvēlīgās sekas trauksmes celšanas dēļ, secināms, ka 2024. gadā samazinājies to tiesvedību skaits, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums. 2024. gadā tika pieņemti 8 nolēmumi 5 lietās (2023. gadā bija 26 nolēmumi 17 lietās 15 tiesvedības procesos).

Trīs lietas no piecām bija administratīvās lietas. To izskatīšana uzsākta 2023. gadā, divas no tām pabeigtas 2024. gadā. Minēto lietu izklāsts: Pieteicējs atteicās uzrādīt vilciena konduktoram derīgu braukšanas biļeti. Vienlaikus, pieteicēja ieskatā, viņš ir vairākkārt vērsies atbildīgajās institūcijās, vērsot uzmanību uz Latvijai naidīgu personu likumpārkāpumiem tiesībsargājošās iestādēs, tostarp atbilstoši Trauksmes celšanas likumam, kā arī pieteicēja ieskatā viņam kā trauksmes cēlējam tika radītas nelabvēlīgas sekas un pret viņu tika veikti naida noziegumi. Pieteicējs 2023. gadā kopumā bija iesniedzis 6 pieteikumus, kuru pamatā ir minētie faktiskie apstākļi. **Izvērtējot nolēmumus, secināms, ka tie nav saistīti ar trauksmes celšanu,** arī tiesa vairākos spriedumos norādīja, ka "no lietā esošajiem dokumentiem nav konstatējams, ka kāds pieteicēja iesniegums no minēto iestāžu puses būtu atzīts par trauksmes cēlēja ziņojumu" un "nav konstatējams, ka pieteikums būtu saistīts ar trauksmes celšanas dēļ radītu nelabvēlīgu seku novēršanu. Tāpat nav konstatējams, ka par trauksmes cēlēja ziņojumu būtu atzīts kāds no pieteicēja iesniegumiem dažādām valsts institūcijām". **Tādējādi secināms, ka minētajās lietās Trauksmes celšanas likums un trauksmes cēlēja statuss pieminēts nepamatoti.**

Vienā lietā, kurā tika nolemts uzskatīt pieteikumu par neiesniegtu un atdot iesniedzējam, jo nebija novērsti visi norādītie trūkumi, **bija iesniegts prasības pieteikums pret akciju sabiedrību par nelabvēlīgu seku novēršanu trauksmes cēlējam.** Prasības pieteikumā tika lūgts atzīt par prettiesisku atbildētāja rīcību, pārtraucot prasītāja pilnvarojuma līgumu par valdes locekļa pienākumu izpildi akciju sabiedrībā; noteikt atbildētājam pienākumu novērst prasītājam radītās nelabvēlīgas sekas, atjaunojot viņu akciju sabiedrības valdes locekļa amatā un izmaksājot negūto atlīdzību, kāda ir piekritīga atbildētāja valdes loceklim par prasītājam radīto nelabvēlīgo seku laika periodu saskaņā ar attiecīgiem atbildētāja padomes lēmumiem, kas tiks precizēti lietas izskatīšana laikā.

Savukārt **civillietā tika iesniegta prasība pret pašvaldību,** kurā, pamatojoties uz Darba likuma 9. pantu, 122. panta pirmo daļu, 124. pantu un 126. pantu un Trauksmes celšanas likuma 10. panta pirmās daļas 2., 5. un 7. punktu, 13. panta pirmās daļas 2. un 3. punktu, tika lūgts:

- atzīt darba devēja uzteikumu par prettiesisku un spēkā neesošu;
- atjaunot prasītāju līdzšinējā amatā;
- uzlikt par pienākumu atbildētājam izmaksāt prasītājam vidējo izpeļņu par visu darba piespiedu kavējuma laiku, kā arī atlīdzināt personisko kaitējumu 10 000 euro apmērā, kas prasītājam nodarīts ar atbildētāja prettiesisko rīcību.

Rīgas pilsētas tiesa nolēma prasību apmierināt. Spriedums tika pārsūdzēts, un lietu turpinās skatīt 2025. gadā.

ADMINISTRATĪVĀ ATBILDĪBA TRAUKSMES CĒĻANAS JOMĀ

Trauksmes celšanas likumā noteikta administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā:

- **17. pants: Par nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam, viņa radniekam vai saistītajai personai** (piemēro pamatā Valsts darba inspekcija un atsevišķos gadījumos – Valsts policija);
- **18. pants: Par apzinātu nepatiesu ziņu sniegšanu, izmantojot trauksmes celšanas mehānismu vai sniedzot informāciju publiski** (piemēro Valsts policija);
- **19. pants: Par trauksmes celšanas traucēšanu vai mēģinājumu traucēt** (piemēro Valsts policija).

Valsts darba inspekcijā 2024. gadā nebija uzsākts **neviens** administratīvā pārkāpuma process par iespējamu nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam, viņa radniekam vai saistītajai personai.

Tāpat 2024. gadā arī Valsts policijā nebija uzsākts **neviens** administratīvā pārkāpuma process par Trauksmes celšanas likuma pārkāpumiem.

Turpinās iepriekšējo gadu tendence, proti, **2024. gada statistika rāda, ka administratīvā atbildība trauksmes celšanas jomā praktiski netiek izmantota**. Tai pašā laikā ir zināmi gadījumi, kad nelabvēlīgās sekas ir radītas un potenciāli par nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam atbildība varētu tikt piemērota. Šī tēma sīkāk analizēta Trauksmes celšanas likuma "ex-post" izvērtējumā⁴.

BIEDRĪBU UN NODIBINĀJUMU ATBALSTS

2024. gadā biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" uzsāka projekta "**Latvijas Trauksmes celšanas likuma izvērtējums**" īstenošanu Eiropas Komisijas programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" ietvaros.

Projekta norises laiks: No 01.03.2024. līdz 28.02.2026.

Projekta mērķis: Veicināt efektīvu un atbilstošu Trauksmes celšanas likuma darbību Latvijā, vienlaikus veicinot savstarpēju pieredzes apmaiņu Eiropas valstu vidū. Iedzīvotāju vēlmi un spēju izmantot trauksmes celšanas mehānismu var panākt, ieviešot spēcīgu un vienotu trauksmes celšanas sistēmu visās valsts pārvaldes iestādēs, privātajā sektorā, kā arī informējot un izglītojot sabiedrību par šā mehānisma darbību un ieguvumiem. Projekta galvenās mērķauditorijas ir valsts iestādes, privātais sektors, plašāka sabiedrība.

⁴ Skatīt sadaļu "Aizsardzība, ja radītas nelabvēlīgas sekas", <https://www.mk.gov.lv/lv/media/21975/download?attachment>

TRAUKSMES CELŠANAS LIKUMA "EX-POST" IZVĒRTĒJUMA IZSTRĀDE

2024. gadā tika izstrādāts **Trauksmes celšanas likuma īstenošanas "ex-post" izvērtējums**.

Ietekmes pēcpārbaude jeb "ex-post" izvērtējums aptver 2018. gadā un 2022. gadā pieņemto Trauksmes celšanas likumu. Izvērtējums veikts par laikposmu no 2019. gada 1. maija līdz 2024. gada 1. aprīlim un faktiski turpinājās visu 2024. gadu.

Izvērtējumu gatavoja Valsts kanceleja (Trauksmes cēlēju kontaktpunkts). Valsts kancelejā 2024. gada 2. maijā notika apspriede ar kontaktpersonām. Piedalījās 50 dalībnieki. Apspriedē tika izceltas šādas tēmas:

- Iekšējās trauksmes celšanas sistēmas efektīva darbība (tika prezentēts veiksmīgs Valsts ieņēmumu dienesta piemērs);
- Sadarbība ar Trauksmes cēlēju kontaktpunktu un tā nākotnes loma;
- Izaicinājumi trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanā;
- Kriminālatbildība par informācijas (datu) izpaušanu;
- Papildu aizsardzības līdzekļi.

Sagatavotais izvērtējums aptver šādas tēmas:

- Trauksmes celšanas likuma mērķi;
- Kompetento institūciju loma un aktīvākās kompetentās institūcijas;
- Trauksmes cēlēju kontaktpunkta kā koordinējošās iestādes darbs;
- Iespējas atbildīgās institūcijas stiprināšanai;
- Trauksmes cēlēja ziņojumu iesniegšana un izskatīšana;
- Pienācīga trauksmes cēlēju aizsardzība, tostarp identitātes aizsardzība, administratīvās atbildības piemērošana, valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība;
- Iespējas aizsardzības garantiju pilnveidei, tostarp finansiālas atbildības piešķiršana trauksmes cēlējam;
- Apmācības un izpratnes veicināšana;
- Trauksmes celšanas likuma izpildei nepieciešamais finansējums un cilvēkresursi.

Izvērtējumā ietverti gan secinājumi pēc piecu gadu darba, gan ieteikumi turpmākai rīcībai.

Izvērtējumā secināts, ka turpmāk Trauksmes cēlēju kontaktpunkta funkcijas visefektīvāk varētu pildīt Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs un ka Trauksmes cēlēju kontaktpunkta funkcijas ir jāaplašina.

Izvērtējums (informatīvais ziņojums) tika iesniegts izskatīšanai Ministru kabinetā un apstiprināts Ministru kabineta 2025. gada 21. janvāra sēdē⁵.

⁵ Pieejams [Šeit](#).

SADARBĪBA EIROPAS SAVIENĪBAS IETVAROS

2024. gadā Eiropas Savienībā turpinājās darbs **Direktīvas 2019/1937** kontekstā, gan nodrošinot tās transponēšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs, gan pievēršot lielāku uzmanību kopējas izpratnes stiprināšanai par direktīvas prasībām un centieniem to vislabāk un vienveidīgi piemērot praksē.

Valsts kancelejas pārstāvji 2024. gada 20. novembrī Briselē piedalījās Eiropas Komisijas Direktīvas 2019/1937 ekspertu grupas⁶ desmitajā sanāksmē. Vislielākā uzmanība tika pievērsta trim tēmām:

- Nesenās izmaiņas saistībā ar Direktīvas 2019/1937 materiālo tvērumu;
- Ilgadējā statistikas apkopošana;
- Eiropas Komisijas darbs, vērtējot Direktīvas 2019/1937 pārņemšanu.

2024. gada 3. jūlijā Eiropas Komisija pieņēma ziņojumu par Direktīvas 2019/1937 pārņemšanu. Ziņojums pieejams [šeit](#).

2025. gadā notiks divpusējas sarunas ar dalībvalstīm. Eiropas Komisija strādās pie izvērtējuma. Tas tiks publicēts 2026. gadā.

Eiropas Komisijai katru gadu sniedzamās statistikas ietvars (Direktīvas 2019/1937 27. pants):

- Kompetento iestāžu saņemto trauksmes cēlēju ziņojumu skaits;
- Trauksmes cēlēju ziņojumu rezultātā uzsākto izmeklēšanu un tiesvedību skaits, to iznākums;
- Nodarītā finanšu kaitējuma, ja tāds konstatēts, novērtējums un summas, kas atgūtas pēc izmeklēšanas un tiesvedības par ziņotajiem pārkāpumiem.

2024. gada 17.–19. aprīlī notika Eiropas Savienības trauksmes celšanas iestāžu tīkla "Network of European Integrity and Whistleblowers Authorities (NEIWA)" Ģenerālās asamblējas sanāksme Valensijā, Spānijā. Pasākumus organizēja Valensijas Krāpšanas un korupcijas apkarošanas birojs. Piedalījās 33 par trauksmes celšanu atbildīgās institūcijas no 24 Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Komisijas pārstāvji.

Trauksmes celšanas iestāžu tīkla "Network of European Integrity and Whistleblowing Authorities" jeb NEIWA 2024. gada 19. aprīļa sanāksmē pieņemta Valensijas deklarācija:

NEIWA 9th Declaration of Valencia

⁶ Eiropas Komisijas ekspertu grupa par Direktīvas (ES) 2019/1937 pārņemšanu.

Plašāka informācija: <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&groupId=3709>

SECINĀJUMI

- 2024. gadā nozīmīgs darbs bija Trauksmes celšanas likuma īstenošanas "ex-post" izvērtējuma izstrāde. Vispusīgi analizēta likuma mērķa sasniegšana un piemērošana, izvērtējot institucionālo risinājumu un trauksmes cēlēju aizsardzību.
- Trauksmes cēlēju aktivitāte 2024. gadā ir augusi. Kopumā saņemti **409** iesniegumi. Visbiežāk iesniegumi adresēti KNAB, Valsts policijai, Valsts darba inspekcijai, Valsts ieņēmumu dienestam un 2024. gadā liels iesniegumu skaits – Valsts kontrolei.
- 2024. gadā vienotajā trauksmes celšanas tīmekļvietnē www.trauksmescelejs.lv elektroniski iesniegti **74** trauksmes cēlēju ziņojumi. Tas ir lielākais skaits vienā gadā kopš tīmekļvietnes izveidošanas.
- 2024. gadā par trauksmes cēlēja ziņojumiem tika atzīts **121** iesniegums. Tādējādi, salīdzinot ar 2023. gadu, kad par trauksmes cēlēju ziņojumiem tika atzīti 111 iesniegumi, par 9 % pieaudzis to iesniegumu skaits, kas atzīti par trauksmes cēlēju ziņojumiem.
- Tiesu administrācijas informācija liecina, ka 2024. gadā samazinājies tiesvedību skaits, kurās pieminēts Trauksmes celšanas likums. 2024. gadā tika pieņemti 8 nolēmumi 5 lietās (2023. gadā – 26 nolēmumi 17 lietās 15 tiesvedības procesos).
- 2024. gadā ir pieaugusi kapacitāte darbam ar trauksmes cēlējiem. Kompetentās institūcijas strādā arvien mērķtiecīgāk, pieaugot vairākiem rādītājiem, kas skar trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas iznākumu.
- Tostarp 2024. gadā pēc trauksmes cēlēju ziņojumu izskatīšanas pieaudzis to gadījumu skaits, kad piemērota atbildība un konstatēts tiesību normu pārkāpums.
- 2024. gadā pieaudzis to gadījumu skaits, kad pēc trauksmes cēlēja ziņojuma izskatīšanas sniegti ieteikumi un veikti uzlabojumi, stiprinot trauksmes celšanas preventīvo lomu.
- 2024. gadā visvairāk trauksmes cēlēju ziņojumu saņemts par pārkāpumiem publiskajā sektorā – par amatpersonu prettiesisku rīcību, par rīcību ar publiskajiem resursiem, par publiskajiem iepirkumiem.
- Netiek izmantota iespēja piemērot administratīvo atbildību par pārkāpumiem trauksmes celšanas jomā, piemēram, par nelabvēlīgu seku radīšanu trauksmes cēlējam.
- Stiprinot kapacitāti strādāt ar trauksmes cēlējiem un trauksmes cēlēju ziņojumiem, 2024. gadā organizēti mācību praktikumi un sagatavots e-kurss "Trauksmes celšana".
- Nākotnē būtiski rast resursus plašākām aktivitātēm izpratnes veicināšanai par trauksmes celšanu, tostarp svarīgi veikt žurnālistu, tiesnešu un darba devēju izglītošanu.

